

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/138/2019
Identifikačné číslo spisu:	7813201276
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7813201276.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. L. M. - M., s miestom podnikania v P., Š.P. XX, IČO: 35 125 721, zastúpeného JUDr. Alexandrom Milkom, advokátom, so sídlom v Rožňave, Cyrila a Metoda 4, proti žalovanému E. P., bývajúcemu v P., J. XX, zastúpenému JUDr. Ladislavom Korfantom, advokátom, so sídlom v Rožňave, Cyrila a Metoda 4, o obnovu konania, vedenom na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 12 C 27/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 13. marca 2019, sp. zn. 9 Co 199/2018, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. októbra 2017, č. k. 12 C 27/2013-144 žalobu o obnovu konania zamietol. Súd prvej inštancie pri skúmaní dôvodov na povolenie obnovy konania uvedených žalobcom dospel k záveru, že dôkazy, ktoré žalobca navrhol vykonať, mohol predložiť už v pôvodnom konaní. Z obsahu svedeckej výpovede M. vyplynulo, že sám žalobca mu poskytol kľúč od visiaceho zámku. Žalobca mal tiež vedomosť o tom, že firma P. si u neho objednáva obedy. Títo svedkovia neuviedli tvrdenia, o ktorých by žalobca nemal v čase pôvodného konania vedomosť, z čoho vyplýva, že pri náležitej opatrnosti mal možnosť tieto dôkazy v pôvodnom konaní navrhnúť. Samotná okolnosť, že žalobcu v pôvodnom konaní nenapadlo, že by títo svedkovia mohli mať vedomosti ohľadom doby uzavretia brány nie je takou okolnosťou, ktorá by mohla byť dôvodom pre povolenie obnovy konania. Žaloba v pôvodnom konaní navyše nebola zamietnutá len pre premĺčanie nároku na náhradu škody, ale tiež pre skutočnosť, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal ani nekonkretizoval vzniknutú škodu a nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi konaním žalovaného a spôsobenou škodou. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 13. marca 2019, sp. zn. 9 Co 199/2018 napadnutý rozsudok potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov

odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie v tom, že v danom prípade nie sú dané dôvody pre obnovu konania pôvodne vedeného pred Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 5 C 32/2007. Mal za to, že tvrdenie žalobcu, že až v januári, resp. februári 2013 sa dozvedel o tom, že by ním navrhnutí svedkovia mohli mať informácie o skutočnostiach, relevantných pre posúdenie otázky plynutia premlčacej doby, je účelové. Z výsluchov žalobcom navrhnutých svedkov totiž vyplynulo, že žalobca už v pôvodnom konaní mal vedomosť o týchto nimi navrhnutých dôkazoch, ktoré zo svojej viny neuplatnil v pôvodnom konaní. Z výpovede svedka P. vyplynulo, že od žalovaného odoberal stravu a problémy nastali až koncom roka 2004, kedy nemal komu zaplatiť faktúry a u koho vykonať objednávku. Z výpovede tohto svedka vyplynulo, že žalobca o svedkovi musel mať vedomosť, keď dlhodobo od neho ako podnikateľa odoberal stravu, z čoho vyplýva, že výsluch tohto svedka mohol navrhnuť už v pôvodnom konaní. Pokiaľ ide o písomné prehlásenie svedka M., z jeho obsahu vyplynulo, že v decembri 2004 sa dohodol so žalobcom, že bude kontrolovať vchody do jeho prevádzky v ranných aj večerných hodinách. Z obsahu písomného prehlásenia svedka vyplynulo, že žalobca musel mať vedomosť aj o tomto svedkovi, s ktorým sa vyslovene dohodol o tom, že bude kontrolovať vchod do prevádzky. Pokiaľ výsluch tohto svedka žalobca v pôvodnom konaní nenavrhol, stalo sa tak len vinou žalobcu. Vykonaným dokazovaním preto nebolo preukázané, že by žalobca nemal procesnú možnosť navrhnuť vykonanie ním navrhnutých dôkazov už v pôvodnom konaní, alebo že by nemal procesnú možnosť označiť tieto dôkazy. Žalobca si v danom prípade zavinil sám, že dôkazy ním navrhnuté v rámci obnovy konania neboli vykonané v pôvodnom konaní, keďže ich vykonanie nenavrhol. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, keď súdy nesprávnym procesným postupom mu znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Poukázal na to, že právo na riadne dokazovanie je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a požiadavka strán konania na dodržiavanie zákonnosti dokazovania nikdy nemôže byť požiadavkou abstraktnou a ani formálnou. Okresný súd vo svojom rozhodnutí v odseku 17 riadok 6 pripúšťa, že žalobca sa o svedkoch mohol dozvedieť v ňom tvrdenom čase, pripúšťa aj možnosť, že žalobcu vzhľadom na plynutie času v rámci pôvodného konania nenapadlo, že uvedení dvaja svedkovia majú vedomosti ohľadom doby uzatvorenia brány. Túto okolnosť mohol zistiť aj v roku 2013, keď sa to od nich dozvedel. Potvrdil dobu, kedy sa mohol žalobca dozvedieť o svedkoch a pripúšťa, že svedkovia môžu mať dôkazy na uzavretie brány iné ako tvrdil súd v pôvodnom konaní. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí začal tvrdiť opak tvrdenia prvoinštančného súdu a dokonca začal prijímať hypotetické závery. Žalobca poukázal na to, že v danom čase mal asi 30 až 40 odberateľov, ktorým boli služby fakturované a odberatelia platili cestou banky. Ak súd vychádzal z konštatovania v bode 28., že žalobca mal vedieť, že z tridsiatich až štyridsiatich odberateľov práve P. príde zaplatiť v hotovosti v danom čase je tvrdenie, ktoré sa nezakladá na práve, ale na konšpirácii. K druhému svedkovi žalobca uviedol, že ho nesplnomocnil, ale on sa ponúkol, že bude chodiť k daným priestorom, následne sa odsťahoval, rozviedol a nebol s rodinou v kontakte. Jeho prehlásenie bolo v čase, keď sa náhodou stretli a o tom, že chodil k daným priestorom bolo pre žalobcu novotou. Na druhej strane žalobca ani v pôvodnom konaní nebol v dôkaznej núdzi, lebo všetci svedkovia tvrdili, že brána bola zatvorená viac dní a to tvrdili rovnako ako noví svedkovia. Ak súd v pôvodnom konaní prehlasoval, že brána bola zatvorená len jeden deň, pritom v pôvodnom konaní všetci svedkovia tvrdili opak, ide o účelové súdne rozhodnutie, ktoré je založené na nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba preto škodu izolovať od všeobecných súvislostí a skúmať len to, ktorá príčina ju vyvolala, pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku. Žalobca poukázal na ustálenú súdnu prax, že v prípade zistenia protiprávneho úkonu a jeho dokázania súd žalobu o náhradu škody nemôže zamietnuť z dôvodu, že nesúhlasí so spôsobom výpočtu náhrady uplatnenej sumy sporovej strany, prípadne s jej výškou. Pri určení rozsahu náhrady škody nie je súd viazaný spôsobom, ktorý žalobca navrhuje ku stanoveniu jej výšky a pri splnení podmienky vzniku škody, ak nezodpovedá jej vyčíslenie v žalobe zákonným požiadavkám na rozsah jej náhrady, súd je povinný previesť k tomu potrebné dôkazy sám prípadne v súčinnosti so stranami konania. Dovolateľ tiež považuje rozhodnutie odvolacieho súdu za prekvapivé.

4. Žalovaný navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

6. Dovolačný súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolačím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolačný dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

7. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, je otázkou zákonnosti a jej riešenie patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

8. Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov v civilnom procese osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania ako riadneho opravného prostriedku, ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Právna úprava vychádza z tejto mimoriadnej povahy dovolania a v nadväznosti na to aj upravuje podmienky, za ktorých je dovolanie prípustné. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť a mimoriadnosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 109/2018, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012).

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

10. V danom prípade žalobca uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dôvodil najmä, že právo na riadne dokazovanie je imanentnou súčasťou práva na spravodlivý proces a požiadavka strán konania na dodržiavanie zákonnosti dokazovania nikdy nemôže byť požiadavkou abstraktnou a ani formálnou, že súd vo svojom rozhodnutí pripustil, že žalobca sa o svedkoch mohol dozvedieť v ňom tvrdenom čase, že pripustil aj možnosť, že žalobcu vzhľadom na plynutie času v rámci pôvodného konania nenapadlo, že uvedení dvaja svedkovia majú vedomosti ohľadom doby uzatvorenia brány, že žalobca v danom čase mal asi 30 až 40 odberateľov, ktorým boli služby fakturované a odberatelia platili cestou banky, poukázal na rozporné skutkové zistenia a hodnotenia rôznych dôkazov, ako aj že ide o účelové súdne rozhodnutie, ktoré je založené na nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti.

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi

názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

12. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 111/2018, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu.

13. Dovoláním napadnutý rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval súd prvej inštancie ako aj odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti tiež to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú kompletizujúcu jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd v prípade potvrdenia rozsudku súdu prvej inštancie sa v princípe môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia podaného súdom prvej inštancie (porovnaj rozsudok Helle proti Fínsku z 19. decembra 1997, sťažnosť č. 20772/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-VIII). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo strany sporu na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013).

14. Z vyššie uvedených dôvodov žalobca si musel byť vedomý toho, aké dôkazy je potrebné súdu predložiť pre dosiahnutie úspechu v konaní. Dovolací súd preto dospel k záveru, že skutočnosť, že žalobca nepredložil a nenavrhoval v pôvodnom konaní súdu potrebné dôkazy, ktoré navrhnutí mohli, nespôsobila porušenie jeho práva na spravodlivý proces, čo znamená, že súdy mu neznemožnili nesprávnym procesným postupom, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva.

15. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalobcu ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c/ CSP bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

16. V dovolacom konaní súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.